U D H Ë Z I M
Nr. 4, datë 11. 2. 2002

PËR "TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR"

Në mbështetje të ligjit nr. 7928, datë 27.4.1995 "Për tatimin mbi vlerën e shtuar", Ministri i Financave

UDHËZON:

1. REGJISTRIMI

1.1Detyrimi për të kërkuar regjistrimin

Çdo person fizik apo juridik që zhvillon veprimtari ekonomike, qarkullimi i të cilit tejkalon apo pritet të tejkalojë 8 milionë lekë për një vit kalendarik detyrohet të kërkojë të regjistrohet. Termi "person" përfshin (çdo lloj subjekti që kryen një veprimtari ekonomike pavarësisht nga forma juridike e organizimit të tij. Ai përfshin pra edhe institucionet, organet e pushtetit qendror e lokal, organizatat shoqerore e politike që kryejnë veprimtari ekonomike të tatueshme.

Janë të detyruar të regjistrohen gjithashtu edhe të gjithë personat juridike e fizikë dhe çdo lloj subjekti tjetër si individët, organet e pushtetit qëndror e lokal, organizatat shoqërorë, ato politikë, ndërkombëtare, misionet diplomatike, etj. që kryejnë aktivitete import-eksporti, pavarësisht nga qarkullimi. Për çdo lloj subjekti që kryen import - eksporte, veprimet doganore do të bëhen vetëm pasi ai të ketë paraqitur origjinalin ose kopjen e noterizuar të Certifikatës së Numrit të Identifikimit për Personin e Tatueshëm.

Mund të bëjnë veprime doganore pa qenë të detyruar për t'u regjistruar vetëm individët për mallrat e përdorimit personal. Përcaktimi "mallra të përdorimit personal" bëhet në përputhje me dispozitat doganore. Nuk janë të detyruar të regjistrohen gjithashtu individët që kryejnë importe te rastësishme, si mjete transporti për përdorim privat, etj. të kësaj natyre, pavaresisht se për importet e mësipërme ato janë të detyruar të paguajnë Tatim mbi Vlerën e Shtuar në doganë.

1.1.1Periudha që duhet të merret parasysh për llogaritjen e qarkullimit.

Periudha bazë që duhet të merret parasysh për llogaritjen e qarkullimit është viti kalendarik, që do të thotë periudha nga 1 janari deri në 31 dhjetor.

Në çdo rast, nëqoftëse gjatë vitit kalendarik, qarkullimi i pritshëm tejkalon ose parashikohet të tejkalojë 8 milione lekë , personi fizik ose juridik detyrohet të kërkojë të regjistrohet.

1.1.2Qarkullimi që merret parasysh

Qarkullimi që duhet të merret parasysh është qarkullimi gjithsej i bërë nga i njëjti person.

- Qarkullimi gjithsej

Qarkullimi gjithsej përfshin të gjitha furnizimet e bëra nga një person: furnizimet e tatueshme, furnizimet e përjashtuara, furnizimet për eksport. Ai përfshin gjithashtu edhe furnizimet e tjera që mund të kryhen gjatë veprimtarisë së personit si ndihmat, subvencionet etj. Qarkullimi llogaritet me çmimin gjithsej që paguan blerësi. çmimi përfshin edhe tatimet, dënimet dhe çdo detyrim tjetër.

Përjashtim bëjnë vetëm shitjet e aktiveve të qëndrueshme të personit të tatueshëm si ndërtesat, makinat dhe pajisjet. Këto shitje nuk merren parasysh kur llogaritet qarkullimi gjithsej.

- I njëjti person

Nëqoftëse një person ka disa veprimtari në të njëjtin vend ose në disa vende, qarkullimi për nxjerrjen e kufirit të regjistrimit përfshin qarkullimin e të gjitha veprimtarive, në të gjitha vendet ku zhvillohet ajo, cilido qoftë emri i degëve apo forma e tyre juridike. Eshtë personi dhe jo veprimtaria ekonomike që regjistrohet për TVSH-në dhe çdo regjistrim mbulon të gjitha veprimtaritë ekonomike të personit të regjistruar.

- Fillimi ose mbyllja e veprimtarisë ekonomike.

Nëqoftëse nje person fillon apo mbyll veprimtarinë ekonomike gjatë një viti kalendarik, kufiri i regjistrimit llogaritet në përpjestim me zgjatjen e veprimtarisë.

Për shembull, një person e fillon veprimtarinë e tij më 15 tetor. Qarkullimi i tij nga 15 tetori deri në fund të vitit është 1 700 000 lekë. Kufiri minimal i regjistrimit për një tremujor është (8 000

000 : 365) x 76 = 1 .665 753 lekë. Në këtë rast personi është i tatueshëm dhe duhet të kërkojë të regjistrohet.

- Qarkullimi rritet mbi kufirin e regjistrimit

Nëqoftëse qarkullimi gjatë një viti kalendarik rritet mbi kufirin e regjistrimit, personi bëhet person i tatueshëm dhe duhet të kërkojë të regjistrohet që nga 1 janari i vitit kalendarik pasardhës.

1.2E drejta për të kërkuar regjistrimin

Çdo person, qarkullimi i të cilit është më i ulët se kufiri i regjistrimit mund të kërkojë të regjistrohet në cdo kohë, nëqoftëse ka nevojë të bëjë kështu për arsye të veprimtarisë së tij ekonomike. Personi i regjistruar, pavarësisht nga niveli i shitjeve të tij, duhet të zbatoje të gjitha kerkesat e ligjit duke përfshirë paraqitjen e deklaratave tatimore, pagimin e tatimit, mbajtjen e regjistrimeve deri sa ai të çegjistrohet, etj.

1.3Mënyrat e regjistrimit

1.3.1 Periudha e regjistrimit

1.3.1.1. Periudhat e zakonshme

- Fillimi i veprimtarisë ekonomike

Një person i cili fillon veprimtarinë ekonomike, detyrohet të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga data e fillimit të saj, kur qarkullimi i tij pritet të tejkalojë kufirin e regjistrimit.

Kurse një person i cili fillon veprimtarinë ekonomike dhe kjo veprimtari ka të bëjë me import - eksportin është i detyruar të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga data e fillimit të veprimtarisë, pavarësisht se qarkullimi i tij mund të mos arrijë kufirin minimal të regjistrimit.

- Rritja e qarkullimit

Nëqoftëse gjatë një viti kalendarik qarkullimi i realizuar e tejkalon kufirin e regjistrimit, personi detyrohet të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga dita e përfundimit të vitit kalendarik në të cilin qarkullimi e tejkalon kufirin e regjistrimit.

1.3.2. Vendi i regjistrimit

Vendi i vetëm ku mund të bëhet regjistrimi është zyra përkatëse e TVSH-së pranë degës së tatimeve të rrethit, sipas ndarjes teritoriale administrative të vendit.

1.3.3. Formularët e regjistrimit

Personi i tatueshëm duhet të mbushë formularin e kërkesës për regjistrim të TVSH-së. Formulari i vetëm që përdoret për regjistrim është ai që shpërndahet nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve. Ai përmban të gjithë informacionin e nevojshëm për identifikimin e personit të tatueshëm (emrin, adresën, veprimtarinë ekonomike dhe gjithë informacionin e kërkuar në përputhje me ligjin dhe këtë udhëzim).

1.4Rezultatet e regjistrimit

1.4.1 Certifikata e regjistrimit

Organet tatimore pas marrjes së kërkesës për regjistrim kur ajo plotëson kushtet e përcaktuara, plotësojnë certifikatën e regjistrimit dhe ia japin atë personit të tatueshëm.

Certifikata e regjistrimit përmban emrin e personit të tatueshëm, emrin tregtar(nese ka), numrin e identifikimit të personit të tatueshëm dhe datën kur regjistrimi hyn në fuqi.

Numri i identifikimit të personit të tatueshëm është unik. Personi i tatueshëm ka një numër të vetëm, sado që të jetë numri i degëve apo i veprimtarive ekonomike të tij. Një numër i njëjtë identifikimi nuk mund t`i lëshohet disa personave të tatueshëm, edhe nëqoftëse numri i identifikimit tatimor nuk përdoret më nga nje person i tatueshëm.

Të gjitha deklaratat e bëra për organet tatimore (deklaratat tatimore, deklaratat doganore), të gjitha faturat e lëshuara nga personi i regjistruar dhe të gjitha dokumentat e përdorura prej tij për veprimtarinë e tij ekonomike duhet të përmbajnë numrin e identifikimit tatimor.

Certifikatat e regjistrimit te shpërndara nga organet tatimore duhet të ekspozohen në të gjitha adresat ku personi i tatueshëm ushtron veprimtarinë e tij.

1.5 Të drejtat e organeve tatimore për regjistrimin

Organet tatimore kanë të drejtë:

- të regjistrojnë një person të tatueshëm edhe nëqoftëse ai nuk ka bërë kërkesë për t'u regjistruar kur ai plotëson kushtet për të qenë person i tatueshëm. Për këtë ato plotësojnë në vend të personit të tatueshëm formularin e regjistrimit duke shënuar në mënyrë të dukshme në të "Regjistruar në zyrë" dhe "Regjistrim i bërë nga _____ (emri dhe mbiemri i inspektorit që bën regjistrimin). me datë _____". Brenda 5 ditëve nga data e regjistrimit në zyrë, inspektori

përkatës duhet ti dorëzojë personit të tatueshëm certifikatën e regjistrimit;

- të refuzojnë të regjistrojnë ose të çregjistrojnë çdo person i cili as nuk ka qenë i detyruar dhe as ka të drejtë të regjistrohet, me efekt nga data në të cilën regjistrimi ka hyrë në fuqi.

Kur organet tatimore marrin vendime të tilla ato informojnë me shkrim personin e tatueshëm.

2. Çregjistrimi

2.1Detyrimi për të njoftuar ndryshimet

Personi i tatueshëm është i detyruar t'i njoftojë organeve tatimore ndryshimet e pësuara.

Njoftimi i ndryshimeve duhet të bëhet brenda 15 ditëve nga momenti kur ato ndodhin, duke mbushur Formularin e Ndryshimeve në Regjistrim (sipas formularit të përcaktuar nga Drejtoria e Pergjithshme e Tatimeve) dhe duke e dërguar atë në zyrën e TVSH së rrethit.

Procedura e njoftimit të ndryshimeve është e njëjtë me procedurën e regjistrimit. Ka ndryshime që kërkojnë cregjistrim dhe të tjera që kërkojnë modifikim të regjistrimit.

2.1.1 Ndryshime që kërkojnë anullimin e regjistrimit ekzistues

Çdonjeri nga ndryshimet e mëposhtëme kërkon anullimin e regjistrimit ekzistues

mbyll veprimtarinë e tij ekonomike

veprimtaria ekonomike shitet

kompania bashkohet (shkrihet) për të kryer një veprimtari ekonomike që më parë kryhej nga një person i tatueshëm.

qarkullimi i tij bie nën kufirin minimal të regjistrimit në periudhën më të fundit prej 12 muajsh

heq dore nga e drejta për t'u regjistruar

Nëse si rezultat i ndryshimeve b e c personi i tatueshëm i ri duhet të regjistrohet, atij jepet nje numër i ri regjistrimi.

2.1.2. Ndryshime që kërkojnë ndryshime në regjistrim

ndryshim në emrin ose emrin tregtar të biznesit, ose emrin/dhe ose adresën e njërit prej partnerëve

ndryshim në emrat e pronareve apo administratorëve

ndryshim i emrit dhe ose adresës në Shqipëri të përfaqësuesit fiskal për TVSh të emëruar nga një kompani jashtë vendit

një ndryshim në adresën e vendit kryesor, apo vendeve në të cilat kryhet biznesi

ndryshim ne veprimtarinë ekonomike kryesore

një ndryshim në numrin e llogarisë bankare

NIPT ekzistues nuk ndryshon si pasojë e këtyre ndryshimeve, por certifikata azhornohet me të dhënat e reja.

2.1.3 Organet tatimore çregjistrojnë

Organet tatimore kanë të drejtë të cregjistrojnë nga regjistri aktiv i regjistrimeve duke kaluar në pasiv cdo person të tatueshëm, kur provohet se ai për çfarëdo arsye në vitin e fundit fiskal nuk ka ushtruar veprimtari.

2.2Mënyrat e çregjistrimit

2.2.1 Periudhat e çregjistrimit dhe data e hyrjes në fuqi të tij.

- Personi i tatueshëm mbyll veprimtarinë e tij ekonomike

Ai duhet të kërkojë të cregjistrohet jo më vonë se 15 ditë nga dita e fundit në të cilën ai ka bërë furnizime të tatueshme. Çregjistrimi hyn në fuqi nga dita e fundit e bërjes të furnizimeve të tatueshme.

- Qarkullimi bie nën kufirin e regjistrimit gjatë periudhës më të fundit prej 12 muajsh.

Personi i tatueshëm mund të kërkojë të çregjistrohet në cdo kohë, por jo më përpara se një vit nga data në të cilin regjistrimi i tij ka hyrë në fuqi. Cregjistrimi hyn në fuqi në kohën kur personi i tatueshëm ka kërkuar të çregjistrohet.

- Personi i tatueshëm heq dorë nga e drejta për t'u regjistruar.

Ai mund të kërkojë të çregjistrohet jo me përpara se 1 vit nga data e hyrjes në fuqi të regjistrimit.

- Çregjistrimi nga organet tatimore

Pas nje viti që nuk deklarojnë dhe pas kryerjes së të gjitha procedurave administrative të verifikimit, këto tatimpagues kalojnë në pasiv, nëpërmjet një regjistri të veçantë të organeve tatimore.

2.2.2 Dispozita të tjera për çregjistrimin

- Vendi i çregjistrimit është zyra e tatimeve ku është bërë regjistrimi.

- Formulari që përdoret për çregjistrim është "Ndryshime të regjistrimit për TVSH".

- Procedura e çregjistrimit është e njëjtë me procedurën e regjistrimit.

- Në castin e çregjistrimit, personi I tatueshëm është i detyruar të paraqese një Formular Deklarimi dhe Pagesë përfundimtare, që përmban informacionet që kërkohen nga organi tatimor. Kjo deklaratë do të ketë të llogaritur TVSH mbi gjendjen e mallrave (stoqet) dhe mallrat kapitale (pajisjet) në datën e çregjistrimit.

- Para çdo cregjistrimi merren të dhëna nga zyra e kontrollit per të parë nëse personi i tatueshëm është nën kontroll ose ka një akt kontrolli të pakontabilizuar.

- Edhe pas datës së çregjistrimit, personi I tatueshëm është përgjegjës për çdo detyrim TVSH që rezulton për periudhën kur ai ishte i regjistruar.

3.Vetëfurnizimet

Në mbështetje të pikës 5 të nenit 10, nëse një person i tatueshëm do të perdori për qëllime të veprimtarisë të tij ekonomike te tatueshme,mallra të cilat i prodhon vetë , trajtohet edhe sikur i furnizon (shet) këto mallra si pjesë të kësaj veprimtarie të tatueshme, edhe sikur furnizohet (blen) me këto mallra për qellimet e ushtrimit të veprimtarisë së tij ekonomike të tatueshme. Kushti i vetëfurnizimit është: mallrat të prodhuara nga tatimpaguesi të përdoren po nga ai për qëllime të furnizimeve të tatueshme për t`u bërë (të ketë të drejtën e kreditimit). Në këtë rast personi i tatueshëm lëshon një faturë tatimore shitje për veten, që do të thotë që është dhe shitësi dhe blerësi.

Shembull: nëse një person i tatueshëm prodhues mobiljesh, 10 tavolina dhe 10 karrike nga i gjithë prodhimi i tij i përdor për pajisjen e zyrave ku zhvillon veprimtarine e tij ekonomike, kemi të bëjmë me një vetëfurnizim.

Vlera e tatueshme e furnizimit për vete është kostoja e prodhimit.

Nëse mallrat qe prodhohen nga veprimtaria ekonomike që ushtrohet, përdoren nga vetë prodhuesi, por në funksion të ushtrimit të një veprimtarie ekonomike të përjashtuar, ose pjesërisht të përjashtuar sipas ligjit për TVSH (neni 33) personi i tatueshëm nuk ka të drejtën e kreditimit (ose e ka pjesërisht kur është rasti) të TVSH së paguar në blerjet e bëra.

4. Transferimi i veprimtarisë ekonomike

Nëse një person i tatueshëm shet komplet veprimtarinë ose një pjesë të saj një personi, i cili është ose bëhet i tatueshëm në lidhje me veprimtarinë e blerë, duke e vazhduar atë, dhe ky transaksion plotëson 2 kushte njëkohësisht:

1) Kushtin ekonomik

2) Kushtin ligjor

Furnizimi nuk është i tatueshëm dhe quhet transferim i veprimtarisë ekonomike.

1) Plotësim i kushtit ekonomik kërkon që:

veprimtaria e cila transferohet të ketë autonomi ekonomike, pra të ketë mundësinë të funksionojë si e pavarur tek marrësi. Autonomia ekonomike presupozon ekzistencën e të gjitha kushteve për realizimin e prodhimit, si ambientin, lëndët e para, makineritë…etj.

Shitja vetëm e njërës prej tyre (lëndës së parë, makinerive ose ambienteve…etj) nuk ka të bëjë me transferimin e veprimtarisë ekonomike, por vetëm me një furnizim të zakonshëm mallrash, për të cilin aplikohet TVSH.

2) Plotësim i kushtit ligjor kërkon që:

a) të bëhet në të gjitha rastet verifikimi i bilancit të shitësit. Të shihet sa dhe cilat asete të aktivit përdoreshin për prodhimin e produktit dhe sa janë transferuar, po kështu në pasiv sa të ardhura janë realizuar për shkak të kësaj shitje. Të njëjtat verifikime do të bëhen në bilancin e blerësit (në të cilin është transferuar veprimtaria), sa asete kanë hyrë dhe çfarë veprimesh janë bërë në pasiv.

b) të jetë noterizuar i gjithë veprimi i bërë.

Në se personi i tatueshëm jep mallra të cilat janë pjesë të aseteve të veprimtarisë së tij ekonomike, psh: i shet, i fal ose i përdor privatisht, ky është një furnizim i tatueshëm dhe mbi vlerën e tatueshme të këtyre furnizimeve llogaritet TVSH.

5. Momenti i Furnizimit

Furnizimi quhet i kryer në momentin kur është e detyrueshme të lëshohet fatura. Personi që kryen një furnizim të tatueshëm , detyrohet të lëshojë faturë për atë furnizim në momentin kur lëvrohen mallrat ose kur ato bëhen të disponueshme, apo kur shërbimet janë kryer prej tij në lidhje me atë furnizim. Në të gjitha rastet kur personi i tatueshëm, arkëton pagesën përpara se mallrat të lëvrohen apo të bëhen të disponueshme, apo shërbimet të jenë kryer ai është i detyruar të lëshojë një faturë për

furnizimin në momentin që pagesa është arkëtuar prej tij. Kjo faturë do të regjistrohet menjëherë në librin e shitjes dhe do të pasqyrohet në FDP e po atij muaji në të cilin është bërë marrja e pagesës.

6. Furnizimi kundrejt pagesës

6.1 Përdorimi privat i mallrave

Kur mallrat, të cilat i përkasin veprimtarisë ekonomike të një personi të tatueshëm përdoren privatisht jashtë kësaj veprimtarie, furnizimi është i tatueshëm(neni 18.2)

Ky përfshin mallrat të cilat janë prodhuar vetë, si dhe mallrat nga inventari ose nga aktivet e veprimtarisë ekonomike të personit të tatueshëm.

Përdorimi privat përfshin edhe përdorimin personal nga personi i tatueshëm të aktiveve të veprimtarisë së tij ekonomike. Ai gjithashtu përfshin edhe përdorimin nga persona të tjerë të tillë si një i punësuar, i afërt, një mik …etj

Vlera e tatueshme në këto raste përcaktohet sipas nenit 27 të ligjit për TVSH , paragrafi i dytë.

Konsiderohet si përdorim privat në çastin e çregjistrimit, inventari gjendje i kaseteve për të cilat është paguar TVSH në blerje. Në këtë çast, personi i tatueshëm është i detyruar të paraqesë një Formular Deklarimi dhe Pagesë përfundimtare, që përmban informacionet që kërkohen nga organi tatimor. Kjo deklaratë do të ketë të llogaritur TVSH mbi gjendjen e mallrave (stoqet) në datën e cregjistrimit të vlerësuara sipas vlerës së tregut dhe mallrat kapitale (pajisjet) gjendje të vlerësuara sipas paragrafit 18.1.5 të këtij Udhëzimi.

6.2 Furnizimet kundrejt pagesës së reduktuar

Trajtohen si furnizime kundrejt pagesës(të tatueshme), të gjitha rastet kur mallrat që i janë furnizuar një personi të tatueshëm për qëllimet e veprimtarisë së tij ekonomike, furnizohen prej tij ose ju jepen për përdorim personave të tjerë kundrejt pagesës së reduktuar, përvec rasteve kur mallrat janë furnizuar apo përdorur vetëm si mostra.

Furnizime kundrejt pagesës së reduktuar quhen rastet kur, furnizuesi nuk arkëton pagesën (psh.dhuratat, mallra e shërbime të furnizuara si nxitës (ofrohet një dhuratë me kusht që blerësi të blejë dicka ose të bëjë veprimë te tjëra në dobi të shitësit) ose pagesa është dukshëm më e vogël se ç`duhej të ishte nëse qëllim i furnizuesit ka qenë fitimi për këtë dhe furnizime të ngjashme. Mallrat dhe shërbimet e furnizuara në rrethanat e mësipërme janë të tatueshme dhe vlera e tatueshme e tyre është pagesa totale që duhet të ishte e pagueshme në lidhje me atë furnizim nëse qëllimi i furnizuesit është nxjerrja e fitimit ndaj atij dhe furnizimeve të ngjashme,[Neni 27(2)].

7. Furnizimet e tatueshme dhe ato të përjashtuara.

Ligji "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar", zbatohet mbi çdo furnizim mallrash e shërbimesh, që kryhet nga çdo person i tatueshëm, pavarësisht nga forma juridike e organizimit te tij dhe pavarësisht nga lloji i veprimtarisë ekonomike që ai kryen. Në të njëjtën kohë, Ligji parashikon edhe një numër të kufizuar përjashtimesh nga ky tatim.

7.1 Toka dhe ndërtesat.

Furnizimi i tokës dhe truallit dhe dhënia me qera e tyre është furnizim i përjashtuar, përveç rasteve kur toka përdoret për parkimin e mjeteve të transportit dhe mjeteve të tjera lëvizëse. Parkimi i mjeteve të transportit dhë pajisjeve të tjera lëvizëse, është i tatueshëm me TVSH.

Dhenia me qera e ndërtesave, furnizimi i shërbimeve të ndërtimit dhe të mirëmbajtjes është një furnizim i tatueshëm.

- Tokë për qëllime të këtij ligji do të thotë cdo zonë e papunuar, papërpunuar,pazhvilluar e tokës, që nuk përmban ndonjë ndërtim, përveç mureve të thjeshta ndarëse ose gardhe që përcaktojnë kufijtë ndarës të tokës.

- Ndërtesë do të thotë çdo ndërtim i ndërtese e fiksuar në tokë, ose pjesë e asaj ndërtesë (e tillë si dhomë ose apartament), dhe që përfshin tokën mbi të cilën ajo qëndron plus tokën rrethuese që bën pjesë në shitje, por nuk përfshin artikuj të tillë si rulotet dhe trajlerat.

- Ndërtimi përcaktohet si çdo operacion që ka për rezultat përfundimin tërësor ose pjesor të një ndërtese të re ose substancialisht të ndryshuar, muri, rruge, ose themeli. Ndërtime konsiderohen:

a. Punët për konstruksionin e ndërtesave dhe të objekteve të tjera ku futen :

1. punët e ndërtimit (muraturë, armaturë, suvatime, etj.)

2. punët publike (ndërtim e mirëmbajtje rrugësh, etj.)

3. punët për rregullimin e parqeve që lidhen me operacione të tilla që zgjasin afatin e shfrytëzimit)

4. punët për rregullimin e teritoreve që kërkojnë modifikime të reliefit

5. punët e rrjetit ngrohës dhe të konstruksioneve metalike

6. punët për shkatërrimin e pasurive të patundshme

b. Punët për pajisjen e ndërtesave dhe të objekteve të tjera, ku futen :

1. punët për pajisjen e ndërtesave, pajisje të cilat inkorporohen në mënyrë definitive në ndërtesë, duke u transformuar kështu për shkak të destinacionit të tyre në pasuri të patundshme (instalimet elektrike, ato sanitare, të ngrohjes, etj.)

Kujdes : Instalimet e objekteve ose të aparateve të lëvizshme, të cilat me vendosjen e tyre ruajnë karakter të lëvizshëm, nuk konsiderohen punë ndërtimi por shitje materialesh pasojë e kryerjes së një shërbimi.

2. punët për riparimin e pasurive të patundshme dhe të instalimeve me karakter të patundshëm. Këtu bëhet fjalë për punë që bëhen të nevojshme për shkak të degradimit ose prishjes së ndërtesave (pasuri të patundshme) si lyerja e fasadave, ribërja e një instalimi elektrik apo sanitar, etj.

- Mirëmbajtja përcaktohet si çdo operacion i kryer mbi tokë ose ndërtesa për të parandaluar degradimin ose dëmtimin dhe për t`i mbajtur tokën dhe ndërtesat me pamje të mirë dhe rregull funksionimi, duke përfshirë pastrimin.

TVSH në ndërtim aplikohet:

1. Kur shoqëritë e ndërtimit ndërtojnë për të shitur apo për të dhënë me qera, TVSH llogaritet dhe paguhet cdo muaj mbi vlerën e situacionit mujor të punimeve.

Bashkëngjitur me cdo situacion mujor do të jetë detyrimisht fatura tatimore me numër serial. Vlera e situacionit mujor do të jetë vlera e tatueshme mbi të cilën do të llogaritet TVSH-ja në masën 20%. Personi i tatueshëm është i detyruar të llogarisë TVSH çdo muaj. Vlera totale e këtij situacioni mujor regjistrohet në librin e shitjeve .

2. Kur shoqëritë e ndërtimit të licencuara profesionalisht , do të ndërtojnë objekte për përdorim në biznesin e tyre të liçencuar nuk llogaritet TVSH dhe lejohet kreditimi i TVSH së paguar në blerjet e bëra për këtë qëllim. Në këtë rast ndërtesat duhet të jenë të një tipi që përdoret në industrinë e ndërtimit dhe qëllimi i përdorimit të tyre duhet të jetë i shpallur dhe aprovuar në lejen e ndërtimit të Bashkisë. Vlera e situacionit mujor regjistrohet në shitje dhe blerje.

Këtu nuk përfshihen ndërtesa të tilla si apartamente e shtëpi, hotele, pune publike etj për ndërtimin e të cilave gjithmonë llogaritet dhe paguhet TVSH cdo muaj mbi vlerën e situacioneve.

3. Kur një shoqëri ndërtimi i licencuar si e tillë ndërton shtëpi banimi për vete, llogarit dhe paguan TVSH, sipas nenit 18.2.

Nëse merret paradhënie për punimet që do të kryhen, atëhere personi i tatueshëm që merr paradhënien detyrohet të lëshojë faturë në momentin e marrjes së saj dhe këtë faturë t`a regjistrojë në librin e shitjes së periudhës tatimore në të cilën është marrë paradhënia.

7.2.Shërbimet financiare

Shërbimet financiare të përcaktuara në nenin 21 të ligjit "Për Tatimin mbi Vleren e Shtuar", janë furnizime të përjashtuara nga TVSH.

Por nëqoftëse personi i tatueshëm kryen shërbime për mbikqyrje, transaksione që lidhen me artikujt e përdorur për koleksione apo veprime që lidhen me mbledhjen e borxhit, ai kryen furnizime të tatueshme.

Furnizime të tatueshme janë gjithashtu edhe sigurimi i jojetës, me përjashtim të sigurimit të jetës. Furnizime të jojetës janë të gjitha llojet e sigurimit të pasurisë, sigurimi i përgjegjësisë civile, të gjitha llojet e sigurimit të mjeteve motorike si dhe të gjitha llojet e tjera të sigurimeve të jojetës.

Tatimi mbi vlerën e shtuar për të gjitha rastet e mësipërme do të llogaritet në masën 20 përqind të primit të sigurimit dhe së bashku me primin do të jetë i pagueshëm nga blerësi.

Furnizime të tatueshme janë gjithashtu edhe sigurimet e pronës. Në këtë rast, në vleftën totale të primit të sigurimit do të përfshihet edhe TVSH.

7.3. Banka e Shqipërisë

Në bazë të nenit 22 të Ligjit, furnizimi i arit, banknotave dhe i monedhave për Bankën e Shqipërisë përjashtohen nga TVSH. Por, në rastet kur Banka e Shqipërisë kryen veprimtari të tjera ekonomike të tilla si bërja e shtypshkrimeve të ndryshme, furnizimi i monedhave për qëllime numizmatike etj.,ajo bën furnizime të tatueshme dhe duhet të regjistrohet e të paguajë TVSH.

7.4. Shërbimet postare

Furnizimi i pullave të postës për përdorim për shërbime postare, furnizimi i pullave fiskale

dhe i të gjithë pullave të tjera të ngjashme përjashtohen nga TVSH. Por nëqoftëse posta bën importe apo kryen edhe shërbime te tjera postare, dhe qarkullimi vjetor kalendarik i saj është më i madh se 8 milionë leke, ajo duhet të regjistrohet dhe të paguajë TVSH.

7.5 Organizatat jofitimprurese

Për qëllimet e tatimit mbi vlerën e shtuar, organizatë jofitimprurëse është çdo shoqëri, institucion, shoqatë apo organizatë:

- që nuk është krijuar për përfitime ose të ardhura të antarëve të saj; dhe
- rregullat e së cilës nuk lejojnë shpërndarje fitimesh apo pronash për antarët e saj.

Në organizata jofitimprurëse futen edhe të gjitha institucionet buxhetore që subvencionohen nga shteti.

Në bazë të nenit 24 të Ligjit furnizimet, e bëra nga organizatat jofitimprurëse kundrejt pagesës së reduktuar, që do të thotë se këto organizata duhet t`i kryejnë vetë këto furnizime dhe këto furnizime të jenë bërë kundrejt pagesës së reduktuar sipas kushteve që përcakton neni 18 i ligjit për TVSH, janë furnizime të përjashtuara nëse janë :

- furnizim mallrash e shërbimesh për trajtim mjekësor ose dentar;
- furnizim shërbimesh për mbrojtjen e kujdesin ndaj fëmijëve ose të moshuarve;
- furnizim shërbimesh arsimore, kulturore a sportive;
- furnizim shërbimesh nga organizata fetare a filozofike me qëllim mirëqënien shpirtërore.

Furnizime kundrejt pagesës së reduktuar këto organizata bëjnë, kur ato nuk arketojnë pagesë ose pagesa që ato arkëtojnë është dukshëm më e vogël se ç'duhet të ishte nëse qëllimi i tyre do të ishte fitimi, Neni 18, paragrafi 4. Përkundrazi, kur këto organizata i bëjnë furnizimet e mësipërme kundrejt pagesës së plotë, ato bëjnë furnizime të tatueshme.

Nëse një organizatë jofitimprurëse kryen veprimtari të tjera, të ndryshme nga ato të përmendura më sipër, ai kryen veprimtari të tatueshme, pavarësisht nëse pagesa është e reduktuar apo e plotë. Në këtë rast, nëqoftëse volumi i qarkullimit është më i madh se 8 milionë lekë, ajo është e detyruar të regjistrohet dhe të paguajë TVSH.

Në bazë të paragrafit të dytë të nenit 4 të Dekretit të Presidentit, Nr.1510, datë 28.06.1996 "Për disa ndryshime në Ligjin për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar", mallrat e importuara kundrejt pagesës së reduktuar nga organizatat jofitimprurese me qëllim kryerjen e shërbimeve të përmendura më sipër (sipas nenit 24 te Ligjit), nuk ngarkohen me TVSH.

7.6.Diplomatet dhe organizatat ndërkombëtare.

Në bazë të nenit 25, përjashtohen nga TVSH furnizimet që bëhen për misionet diplomatike e personelin e tyre, mbi bazën e reciprocitetit dhe për organizatat ndërkombëtare e personelin e tyre mbi bazën e marëveshjeve ndërkombëtare dhe NATO-n.

Në mbështetje të këtij neni, importimi i mallrave për misionet diplomatike e personelin e tyre është i përjashtuar nga TVSH. I përjashtuar nga TVSH është gjithashtu edhe importimi i mallrave për organizatat ndërkombëtare të njohura si të tilla nga shteti shqiptar dhe NATO. Përjashtimi për organizatat nderkombëtare jepet sipas kushteve të vendosura prej konventave ndërkombëtare që themelojnë këto organizata.

Megjithatë, edhe pse janë të përjashtuara, si misionet diplomatike ashtu dhe organizatat ndërkombëtare e NATO, meqenëse bëjnë importe janë të detyruara të regjistrohen për TVSH dhe të pajisen me certifikatën e mumrit të identifikimit.

Për blerjet brenda vendit, misionet diplomatike , organizatat ndërkombëtare e si dhe personeli i tyre, do të paguajnë TVSH në momentin e blerjes. Por, për TVSH e paguar në blerje ato do të rimbursohen me kusht që, çdo faturë blerjeje të jetë 10.000 lekë e lart. E drejta e rimbursimit për Ambasadat do të jepet në bazë të parimit të reciprocitetit. Kjo do të thotë që, do t'u rimbursohet TVSH e paguar në blerje vetëm misioneve diplomatike e personelit të tyre, shtetet e të cilave rimbursojnë TVSH për Ambasadën Shqiptare e personelin e saj. Me procedurat e rimbursimit të TVSH së paguar, do të merret Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Punëve të Jashtme. Kjo zyrë do ti pajisë misionet diplomatike, organizatat ndërkombëtare, e personelin e tyre me formularin "Kërkesë për Rimbursim" që është në faqen mbrapa. Çdo mision diplomatik, organizatë ndërkombëtare për blerjet e bëra nga vetë ato ose nga personeli i tyre do të dërgojë në zyrën e mësipërme dy kopje të formularit "Kërkesë për Rimbursim" (të firmosur ë të vulosur nga titullari i ambasadës apo i organizatës nderkombëtare) të cilave u bashkëngjisin edhe faturën origjinale të blerjes. Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Jashtme, kopjen origjinale të formularit "Kërkesë për rimbursim" dhe faturën origjinale të blerjes e

dërgon në zyrën e TVSH të rrethit. Zyra e TVSH është e detyruar brenda 1 muaji nga data e paraqitjes së dokumentacionit të mësipërm nga ana e Drejtorisë së Protokollit të Ministrisë së Punëve të Jashtme, të bëjë rimbursimin e TVSH së paguar në faturat përkatëse. Brenda këtij afati, zyra e TVSH do të verifikojë direkt në vend tek shitësi, faturën e lëshuar nga ai për misionin diplomatik, organizatën ndërkombëtare , regjistrimin e saj në librin e shitjeve, pasqyrimin e të dhënave në deklaratën e pagesës së TVSH për muajin përkatës dhe derdhjen në fakt të TVSH së mbledhur nga subjektet e mësipërme. Pas verifikimit dhe miratimit të kërkesave për rimbursim, zyra e TVSH së rrethit lëshon një Urdhër Rimbursimi të firmosur nga përgjegjësi i zyrës për Degën e Bankës Kombëtare Tregëtare të rrethit. Urdhër Rimbursimi lëshohet për të gjithë shumën e TVSH që do të rimbursohet në bazë të kërkesave të paraqitura nga Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Puneve të Jashtme. Dega e Bankës Kombëtare Tregëtare në bazë të Urdhërit të Rimbursimit, paguan Drejtorinë e Financës dhe të Kontrollit në Ministrinë e Punëve të Jashtme për të gjithë shumën e rimbursimeve, dhe kjo e fundit shpërndan rimbursimet sipas çdo kërkesë.

Për sa i përket blerjeve që personeli i NATO dhe bazat e saj brenda territorit të Shqipërisë, bëjnë brenda vendit, ato nuk do të paguajnë TVSH në pikën e blerjes. Për këtë në pikën e blerjes përfaqsuesi i NATO-s, është i detyruar t'i dorëzojë shitësit një Certifikatë Lëvrimi, sipas modelit bashkangjitur, mbi bazën e të cilës shitësi harton faturën tatimorë pa TVSH. Në fund të faturës, shitësi bën shënimin " ky përjashtim nga TVSH bazohet në Certifikatën e Levrimit Nr……date…….". Zyra e autorizuar për lëshimin e Certifikatës së Lëvrimit, pranë Komandës së NATO-s në Shqipëri, çdo muaj, brenda datës 10 dërgon në Degët e Tatim Taksave të rretheve ku janë bërë blerjet pa TVSH, një listë përmbledhëse së bashku me kopjet e Certifikatave të Lëvrimit të lëshuara për blerjet e realizuara në muajin paraardhës, që do të shërbejë për kryqëzimin dhe verifikimin e faturave tatimore të lëshuara pa TVSH.

7.7 Operacionet hidrokarbure

Janë të përjashtuara nga TVSH:

a) Furnizimi i shërbimeve që kryhen nga kontraktorët e nënkontraktorët e tyre, të vërtetuar si të tillë nga Agjensia Kombëtare e Hidrokarbureve, lidhur me realizimin e fazave të kërkimit dhe të zhvillimit të operacioneve hidrokarbure.

b)Furnizimi i mallrave që bëjnë kontraktorët për njëri-tjetrin ose nënkontraktorët për kontraktorët e tyre, të importuara sipas nenit 26/1 te këtij ligji.

"Operacionet hidrokarbure", për efekt të këtij paragrafi, ka të njëjtin kuptim si në ligjin nr.7746, datë 28.07.1993 "Për hidrokarburet".

Kontraktorët dhe nënkontraktorët që përfitojnë nga përjashtimet e mësipërme janë ato tatimpagues të TVSH, që kryejnë në emër të tyre vetëm furnizimet specifike të shërbimeve të përmendura në përcaktimet "Kërkim " dhe "Zhvillim", të Ligjit nr. 7746 dt. 28.07.1993 Për Hidrokarburet".

"Kërkim" do të thotë kërkimi për hidrokarbure me mjete gjeologjike, gjeofizike e të tjera, dhe përfshin shpimin e puseve të kërkimit dhe vlerësimit.

"Zhvillim" do të thotë ndërtimi dhe instalimi i pajisjeve për prodhimin e Hidrokarbureve dhe shpimi i puseve të shfrytëzimit.

7.8 Barnat e pajisjet mjeksore

Furnizimi i barnave, i pajisjeve mjeksore dhe i ambalazheve e materialeve që përdoren për prodhimin dhe konfeksionimin e barnave, janë furnizime të përjashtuara.

7.9 Furnizimet e përjashtuara në import

Është furnizim i përjashtuar nga TVSH:

a) Importimi përfundimtar i të gjitha mallrave prej një personi të tatueshëm, kur furnizimi i tyre në të gjitha rethanat brenda vendit është furnizim i përjashtuar nga tatimi mbi vlerën e shtuar.

b) Importimi i mallrave të vendosura në regjimin tranzit.

c) Importimi i mallrave të deklaruara për të qënë nën regjimin e lejimit të përkohshëm dhe atë të përpunimit aktiv.

7.9.1 Skema e shtyrjes së pagesës së TVSH-së në importet e makinerive dhe pajisjeve për t`u investuar në prodhim, ndërtim, telekomunikacion KESH dhe energjisë elektrike të importuar nga kjo e fundit.

1. Kur personat e tatueshëm për TVSH, importojnë makineri dhe pajisje sipas klasifikimit të bërë në Vendimin e Këshillit të Ministrave, nr.49 dt.26.01.2001, i lejohet shtyrja e pagesës së TVSH

mbi importet deri në momentin e dorëzimit të deklaratës përkatëse të TVSH. Kjo do të thotë që, kjo kategori mallrash nuk i nënshtrohet pagimit te TVSH-së në doganë.

2. Në këto raste, importuesit bëjnë menjëherë një faturë tatimore shitje me TVSH (brenda vendit) për të njëjtën vlerë të makinerive dhe pajisjeve të importuara nën skemën e shtyrjes së pagesës, ku edhe shitësi dhe blerësi është i njëjti person. Kjo faturë regjistrohet në librin e shitjeve dhe të blerjeve.Në librin e blerjeve do të regjistrohen të dhënat e faturës tatimore të blerjes dhe referencat e Deklaratës Doganore të importit.

3. Nëse importuesi gëzon të drejtën e 100% të kreditimit tatimor për blerjet (d.m.th. makineritë dhe pajisjet e importuara do t`i shërbejnë krejtësisht veprimtarisë së tatueshme për t`u bërë),TVSH-ja e aplikueshme në importe, do të zbritet totalisht nga po e njëjta shumë TVSH-je e llogaritur mbi shitje sipas paragrafit 2, në të kundërt do të zbatohet paragrafi "Kreditimi i pjesshëm" i këtij Udhëzimi të Ministrit të Financave, "Për TVSH".

4. Në deklaratën përkatëse të TVSH, vlera e tatueshme në import e makinerive e pajisjeve dhe TVSH e llogaritur mbi këto mallra, raportohen në kutitë përkatëse të importit (14,15 të FDP) dhe në të njëjtën deklaratë raportohen si shitje brenda vendit dhe TVSH e llogaritur mbi këto shitje (11 e 12 te FDP).

5. Tatimpaguesit që përfitojnë nga kjo skemë, detyrohen që të dorëzojnë në Degën e Tatimeve , ku personi i tatueshëm është i regjistruar, brenda datës 14 të muajit pasardhës, përveç FDP edhe dokumentet e mëposhtëme në dy kopje:

- Kopje të faturës së shitjes së hartuar si më lart spjeguar;
- Kopje të librit të shitjes dhe blerjes të periudhës përkatëse tatimore
- Kopje të deklaratës doganore të importit.

Në degën e doganës përkatëse, me qëllim për të mbyllur llogaritë kontabile të importimeve, tatimpaguesit dorëzojnë brenda datës 25 të muajit pasardhës një kopje të çdo dokumenti të mëposhtëm:

- Kopje të faturës së shitjës së hartuar si më lart spjeguar
- Kopje të librit të shitjes dhe blerjes të periudhes përkatëse tatimore;
- Kopje të FDP, të gjitha këto te vulosura nga zyra e TVSH. Mos dërgimi i të gjithë dokumentacionit në zyrat e doganës, i jep të drejtë organeve doganore të pezullojë aplikimin e kësaj skeme.

Inspektorët e vlerësimit një kopje të librave përkatës i vendosin në dosjen e tatimpaguesit me qëllim që të përdoret gjatë kontrollit. Kjo do të sigurojë përpuethshmërinë me realitetin gjatë kontrollit të ardhshëm.

8. Importuesit e vegjël

Personat e tatueshëm që realizojnë një qarkullim më të vogël se 8 milionë lekë për çdo vit kalendarik, nuk janë të detyruar të regjistrohen për TVSH-në. Personat e tatueshëm që, kryejnë importe ose eksporte marrin NIPT për këto qëllimë por, brenda vendit deklarojnë dhe paguajnë Tatimin mbi Biznesin e Vogël. Për të realizuar këtë bëjnë një deklaratë në organët tatimore ku tregojnë se duan te mbesin subjekte të tatimit mbi Biznesin e Vogël.

9. Llotaritë, lojrat e fatit, sallat e lojrave, etj.

Këto veprimtari janë furnizime shërbimesh të tatueshme dhe personat e tatueshëm që merren me to, nëqoftëse kryejnë një qarkullim më të madh se tëtë milionë lekë për vit kalendarik janë të detyruar të regjistrohen për TVSH. TVSH e llogaritur për këto furnizime, përcaktohet në bazë të vleftës së arketimeve gjithsej. Kurse TVSH e pagueshme do të llogaritet si diferencë e TVSH së llogaritur si më lart më TVSH e paguar në blerje (në bazë të kopjeve origjinale të faturave të blerjes) nëqoftëse ka.

10. Eksportet

Në bazë të pikës "a" të nenit 31 të Ligjit, mallrat që eksportohen nga territori i Republikës së Shqipërisë, janë të tatueshme.Shkalla tatimore e aplikueshme është zero përqind. Si provë për të vërtetuar eksportet, do të shërbejë fatura dhe deklarata doganore e eksportit.

11. Faturat

11.1 Të dhënat që duhet të përmbajë një faturë tatimore.

Faturat janë dokumenti bazë për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar. Ato përcaktojnë detyrimin tatimor të furnizuesit dhe shumën e tatimit të zbritshëm që do ti lejohet të kërkojë blerësi i regjistruar për TVSH.

Një person i tatueshëm i cili bën një furnizim (edhe nëqoftëse furnizimi është i përjashtuar apo me 0 përqind) detyrohet ti lëshojë personit që merr furnizimin (edhe nëqoftëse ai, pra blerësi, nuk është person i tatueshëm) një faturë tatimore (neni 36 paragrafi 1).

Fatura duhet të përmbajë :

- numrin rendor;
- numrin serial i parashtypur;
- datën e lëshimit;
- emrin, adresën, numrin e identifikimit të shitësit;
- emrin, adresën, numrin e identifikimit të blerësit, kur ai është person i tatueshëm me TVSH dhe kodin fiskal kur ai nuk është person i tatueshëm me TVSH por tatimpagues i tatimit mbi bisnesin e vogël;
- përshkrimin e hollësishëm të mallrave të shitura ose të shërbimeve të kryera;
- sasinë e mallrave të shitura ose vëllimin e shërbimeve të kryera;
- çmimin për njësi pa TVSH;
- vlerën totale të transaksionit pa TVSH;
- shumën e TVSH (nëqoftëse zbatohet TVSH);
- vlerën totale me TVSH;
- cilësimin furnizim i përjashtuar apo me 0 përqind (nëqoftëse ai është përkatësisht i përjashtuar apo i tatueshëm me 0 përqind);

Fatura lëshohet në jo më pak se tre kopje dhe shpërndahet si më poshtë :

- Faqja 1 (origjinali) për blerësin;
- faqja 2, 3, etj. (kopjet) për shitësin.

Vetëm origjinali i faturës i jep të drejtë blerësit për të kredituar (zbritur) TVSH e paguar në blerje.

Nëqoftëse fatura nuk përmban të gjithë të dhënat e përcaktuara më lart, blerësi nuk ka të drejtë të kreditojë (zbresë) TVSH e paguar në blerje kurse shitësi nga ana e tij do të paguajë TVSH e detyrueshme për t`u paguar.

Në rastet kur një tatimpagues shet një sasi të konsiderueshme artikujsh në të njëjtën kohë e për të njëjtin klient, ai mund të lëshojë faturë kompjuterike. Por në këtë rast, faturën kompjuterike me të njëjtin numër duhet t`ia bashkëngjisë faturës tatimore të blerë nga D.P.T. Në këtë mënyrë për çdo klient lëshohet detyrimisht fatura tatimore e emëtuar nga organet tatimore, e cila do të plotësohet normalisht me të dhënat e shitësit dhe blerësit, ndërsa vlerën e transaksionit te kryer me klientin do t`a ketë totale.

Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, ka të drejtë të lejojë mospërdorimin e faturave me numër serial te parashtypur. Personat e tatueshëm mund të kërkojnë tek Drejtori i Përgjithshëm duke treguar se sistemi i regjistrimeve është i kompjuterizuar, i aftë të prodhojë besueshmërisht fatura tatimore me nr serial për çdo transaksion të tatueshëm dhe që kanë një numër të konsiderueshëm klientesh konsumatore final. Dhënia e miratimit është një të drejtë por jo detyrim e Drejtorit të Përgjithshëm.

Në bazë të pikës 2 të nenit 28 të Ligjit, personi që kryen furnizime të tatueshme, detyrohet të njoftojë në mënyrë të dukshme nëpërmjet shpalljes, kontratës apo reklamës nëse çmimi i mallrave apo i shërbimeve të furnizuara ose çmimi që duhet të paguhet për furnizimin përfshin ose jo TVSH. Në rast se furnizimi i tatueshëm kryhet pa një shumë të ndarë e të identifikuar si pagesë e TVSH, vlera e tatueshme e tij është shuma qe së bashku me TVSH e pagueshme mbi këtë vlerë është e barabartë me pagesën totale që bëhet për furnizimin.

11.2. Saktësimet

Nëqoftëse bëhet saktësim për një pagese të bërë për një furnizim pasi është lëshuar fatura, shitësi duhet të lëshojë një faturë shtesë.

Një saktësim kryhet kur:

- furnizimi nuk është i njëjtë me atë që ka kërkuar blerësi;
- mallrat janë dëmtuar apo shërbimi nuk është kryer mirë;
- çmimet ndryshojnë për çfarëdo arsye (zbritje për pagesë të menjëhershme, etj).

Nëqoftëse çmimi rritet apo ulet shitësi duhet të lëshojë një faturë shtesë. Fatura shtesë lëshohet në të njëjtën formë si fatura dhe duhet të tregojë:

- shumë qartë, në një vend të dukshëm fjalët "faturë shtesë";
- numrin rendor dhe numrin serial të faturës së parë të cilën saktëson;

- shumën në para të rritjes apo uljes të cmimit;
- arsyen e saktësimit sipas rasteve të përcaktuara më sipër.

11.3 Borxhi i keq

Kur furnizuesi nuk ka marrë një pagesë plotësisht apo pjesërisht për një furnizim të kryer, kemi të bëjmë me një borxh të keq. Në këto raste e drejta për të lëshuar një faturë të borxhit të keq, lind :

a) pasi borxhi bëhet një borxh i keq. Kjo fillon 6 muaj pas periudhës tatimore në të cilen tvsh është zbatuar.

b) pasi shitësi të ketë paraqitur të gjitha provat që kërkon organi tatimor për të vërtetuar se ai ka ndërmarrë të gjitha veprimet e duhura për të arkëtuar borxhin e keq.

Prova kryesore që detyrohet të paraqesë shitësi, është Vendimi i Gjykatës në të cilin vërtetohet se blerësi i tij eshte debitor dhe ka falimentuar, prandaj për këto arësye nuk mund t`i paguajë shitësit vlerën e furnizimit të marre. Pa këtë Vendim, organet tatimore nuk munden në asnjë rast të pranojnë borxhin e keq si të tillë.

Në rastin e një borxhi të keq, shitësi duhet të lëshojë një faturë të borxhit të keq. Kjo faturë lëshohet në të njëjtën formë si një faturë normale. Ajo duhet të te tregojë fjalët "borxh i keq", numrin rendor të faturës të parë me të cilën lidhet ky borxh dhe të tregojë që kreditimi i tatimit të blerësit duhet të zvogëlohet. Kjo faturë përdoret nga shitësi për të zvogeluar detyrimin për tvsh, ndërsa nga blerësi për të zvogeluar kreditimin e TVSH.

Kur vetëm një pjesë e vlerës së transaksionit nuk është arkëtuar, atëhere fatura duhet të tregojë shumën e pa arkëtuar të transaksionit dhe TVSH-së që i përket kësaj shume.

Për shembull në faturën e parë shuma për t'u arkëtuar;
përfshirë TVSH është90 lekë
tvsh për t'u arkëtuar10 lekë
shuma e arkëtuar54 lekë
TVSH i arkëtuar 6 lekë
Në faturën e borxhit të keq:
shuma e paarkëtuar36 lekë
TVSH për t'u kredituar (saktësuar)10-6 4 lekë

Saktësimet mbi bazën e faturës të borxhit të keq regjistrohen nga shitësi në librin e shitjeve si paksim detyrimi për TVSH ndërsa nga blerësi në librin e blerjeve si pakësim kreditimi për tvsh.

Kur kreditimi për një borxh të keq lejohet dhe i gjithë ose një pjesë e këtij borxhi paguhet më vonë, shitësi duhet të lëshoje një faturë të re. Për lëshimin e kësaj fature zbatohen të njëjtat rregulla dhe fatura e re duhet të tregojë fjalët "borxh i keq i paguar" dhe numrin e "faturës të borxhit të keq" me të cilën ka lidhje.

11.4 TVSH i zbatuar nga një person i cili nuk është i regjistruar

Paragrafi 5 dhe 6 i nenit 36 të ligjit parashikon që, personi i cili nuk është i regjistruar dhe lëshon faturë me TVSH-në apo lë të kuptohet se ka zbatuar TVSH-në, paguan TVSH-në e treguar në faturën që ka lëshuar. Veç kësaj, masa e dënimit është e barabartë me shumën e TVSH të zbatuar.

12. Mbajtja e regjistrimeve

12.1Libri i blerjeve

Libri i blerjeve është i detyrueshëm të mbahet nga të gjithë personat e tatueshëm. Ai duhet të tregojë në faqen e parë numrin e identifikimit dhe emrin e personit. Të gjitha faqet duhet të kene numër rendor. Libri plotësohet çdo ditë. Në të regjistrohen për çdo transaksion furnizuesi dhe të dhënat e faturës që paraqet transaksionin.

Në këtë liber regjistrohen data e lëshimit të faturës, numri rendor i faturës, numri serial i shtypur nga shtypshkronja ose nga tatimpaguesi kur i lejohet, te dhenat e deklaratës së importit, emri i shitësit dhe numri i identifikimit tatimor të tij.

Blerjet regjistrohen në vlerë totale e cila përfshin edhe tvsh (nëqoftëse ka) si dhe të ndara në blerje pa kreditim të tvsh dhe ne blerje me kreditim të TVSH.

Blerjet me kreditim të tvsh regjistrohen të ndara në importe dhe blerje brenda vendit. Për çdo blerje me kreditim të tvsh personi regjistron vlerën e tatueshme dhe kreditimin e tatimit që i korespondon kësaj blerje.

Në fund të librit të blerjeve janë disa fletë inventari të cilat do të përdoren për të pasqyruar inventarin e mallrave në fund të vitit.

Një kopje e regjistrimeve mujore në librin e blerjeve do të paraqitet në zyrën e TVSH, në momentin që tërhiqet FDP-ja.

12.2 Libri i shitjeve

Libri i shitjeve është i detyrueshëm të mbahet nga të gjithë personat e tatueshëm. Ai duhet të tregojë në faqen e parë numrin e identifikimit dhe emrin e personit të tatueshëm. Të gjitha faqet duhet të kenë numër rendor. Libri plotësohet çdo ditë. Në të regjistrohen për çdo transaksion klienti dhe të dhënat e faturës që paraqet transaksionin.

Në librin e shitjeve regjistrohen data e lëshimit të faturës , numri rendor i faturës, numri serial i shtypur nga shtypshkronja ose nga tatimpaguesi kur i lejohet dhe data e numri i deklaratës doganore kur mallrat eksportohen, emri i klientit dhe numri i identifikimit të tij (nëqoftëse ka). Në të regjistrohet vlera totale e transaksionit përfshirë TVSH-në (nëqoftëse ka).

Shitjet regjistrohen të ndara në të përjashtuara, me zero përqind dhe të tatueshme. Për cdo shitje të tatueshme regjistrohen vlera e tatueshme dhe tatimi i zbatuar.

Një kopje përmbledhëse e regjistrimeve mujore në librin e shitjes do të paraqitet në zyrën e TVSH-së, në momentin që tërhiqet FDP-ja.

12.3 Regjistrimet elektronike

Regjistrimet (librat e shitjes dhe të blerjes) mund të mbahen edhe në kompjuter. Në këtë rast, personi i tatueshëm është i detyruar të lejojë hyrjen e organeve tatimore në çdo kompjuter ku janë mbajtur regjistrimet, për të kryer inspektime të ndryshme mbi regjistrimet e mbajtura.

Personat e tatueshëm për TVSH –në pajisen me fatura tatimore me numër serial të shtypur paraprakisht, në degët e tatim taksave ku ata janë të regjistruar. Këto janë të vetmet fatura që duhet të lëshohen nga personi i tatueshëm. Mund të përdoren dokumenta të tjera, në rastet kur personi i tatueshëm ka autorizimin me shkrim nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve për t`i përdorur këto dokumenta, me kusht që të përmbajnë të gjitha të dhënat e kërkuara në ligj dhe në udhëzimin në zbatim të tij.

Modeli i faturës, i librit të shitjes dhe i librit të blerjeve, përgatitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve kanë formën sipas formularit në faqet mbrapa .

13. Deklarimi

13.1 Deklarata dhe pagesa e tvsh

Deklarata e tatimit mbi vlerën e shtuar plotësohet në dy kopje dhe paraqitet nga personi i tatueshëm në degët perkatëse të Bankave, me të cilat DPT ka lidhur marrëveshje për pranimin e pagesave të TVSH-së. Pagesa bëhet në bankën që mbulon rrethin ku personi i tatueshëm është regjistruar, brenda 14 ditëve pas përfundimit të periudhës tatimore të paraqitur në deklaratë.

Punonjësi i bankës bën shënime në pjesën e tretë të dokumentit "pagesa" pastaj i kthen personit të tatueshëm kopjen e dytë. Në fund të çdo dite origjinalët e deklaratës dhe pagesës të TVSH mblidhen nga banka dhe ju dorëzohen organeve tatimore të rrethit përkatës për përpunim siç parashikohet në Marrëveshjet e lidhura midis Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve dhe Bankave përkatëse.

Personi i tatueshëm paraqet deklaratën e TVSH në bankë edhe nëqoftëse ai nuk ka për të paguar detyrim tatimor. Plotësimi i saktë i deklaratës, paraqitja dhe pagesa brenda afateve kohore të përcaktuara është detyrim ligjor për të gjithë personat e tatueshëm. Moszbatimi i këtij detyrimi ngarkon me përgjegjesi ligjore personin e tatueshëm dhe dënohet në bazë të ligjit për TVSH dhe të udhëzimit në zbatim të tij.

Deklarata përbëhet nga tre pjesë.

1. Pjesa e parë kërkon të dhëna për identifikimin e personit të tatueshëm.
2. Pjesa e dytë kërkon të dhëna për llogaritjen e detyrimit tatimor.
3. Pjesa e tretë është pagesa e tvsh e cila plotësohet nga banka.

Formulari i deklaratës dhe pagesës të tvsh paraqitet në faqen mbrapa:

14. Shitja me pakicë

Konsiderohen shitje me pakicë :

- të gjithë ato furnizime qe bëhen për konsum përfundimtar,
- në ato sasi që nuk tejkalojnë nevojat private normale të konsumatorit, dhe
- që nuk rishiten.

Shitësit me pakicë janë të detyruar të lëshojnë fatura tatimore në këto raste:

- Në të gjitha furnizimet e mallrave e shërbimeve që kryhen nga

- persona të regjistruar për TVSH dhe që ushtrojnë aktivitet në

- hoteleri, restorante, tregti mobiljesh, tregti pajisjesh elektroshtëpiake, tregti kompjuterash dhe pjesët e tyre, tregti pajisje të tjera elektronike dhe shitje materiale ndërtimi dhe hidrosanitare, pavarësisht nga vlera.

- Në të gjitha rastet e tjera kur vlera e faturës është më e madhe se 10000 lekë.

- Në të gjitha rastet kur blerësi është person i regjistruar për TVSH dhe kërkon faturë tatimore.

- Faturat duhet të regjistrohen një për një në librin e shitjeve.

Në çdo rast tjetër shitësit me pakicë lëshojnë kupona tatimore të arkave regjistruese ose dëftesa tatimore, sic përcaktohet në ligjin nr.7758 datë 12.10.1993 "Për dokumentimin dhe mbajtjen e llogarive për tatimet". Kuponi tatimor dhe dëftesa tatimore nuk është i detyrueshëm të përmbajë përvec shumës totale të tij edhe TVSH-në e llogaritur. Për të gjetur shumën e TVSH-së të përfshirë në vleftën totale të kuponit, kjo vleftë shumëzohet me 16,666 përqind ose pjestohet me 6.

Në këto raste, regjistrimi në librin e shitjeve nga shitësit me pakicë do të bëhet në mënyrën e mëposhtme:

Totali i të ardhurave ditore duhet të regjistrohet çdo ditë. Në kollonën TVSH-së të librit të shitjeve do të shënohet shuma e TVSH së mbledhur e cila është rezultat i produktit të totalit të shitjeve me TVSH-në shumëzuar me 16.666 përqind ose i pjestimit të totalit të shitjeve me TVSH me 6.

Të ardhurat ditore duhet të mbështeten nga dokumenta justifikuese që dëshmojnë për saktësinë e tyre, të tilla si kuponat e arkave regjistruese dhe dokumenta të tjera në mbështetje të legjislacionit në fuqi.

Libri i blerjeve mbahet njëlloj si të gjithë personat e tjerë të tatueshëm dhe po kështu regjistrimet në librin e shitjeve për faturat tatimore.

15. Lidhjet midis administratës tatimore dhe administratës doganore

Organet tatimore janë të detyruar t`i japin organeve doganore informacion për transaksionet që lidhen me importin apo eksportin e mallrave të kryer nga personat e tatueshëm. Organet doganore janë të detyruara ti japin organeve tatimore informacion për personat e tatueshëm importues apo eksportues dhe për TVSH e mbledhur në importe me qëllim të kontrollit të kryqëzuar të informacionit.

Në zbatim të Akt-marëveshjes, dt 2.07.1999, nr 2575 prot, të nënshkruar ndërmjet DPT dhe DPD-së duhet:

1) Të bëhet kontrolli i identitetit të çdo tatimpaguesi importues ose eksportues në momentin e zhdoganimit të mallrave, për të mënjanuar tërësisht NIPT-et dhe certifikatat e regjistrimit fallso dhe përdorimin e jashtëligjshëm të tyre nga subjektet kontrabandiste.

2) Në asnjë rast të mos lejohet kryerja e praktikës së importit apo eksportit nëse tatimpaguesi nuk paraqet njëkohësisht kopjen e noterizuar të certifikates së NIPT-it dhe origjinalin e certifikatës së regjistrimit të vitit përkatës të organit tatimor të rrethit. Një fotokopje e këtyre dokumentave depozitohet në dosjen e praktikës. Në deklaratën doganore të shënohet detyrimisht edhe NIP-in (që merret nga certifikata e NIPT-in) dhe kodi fiskal i tatimpaguesit (që merret nga certifikata e regjistrimit).

3) Për çdo praktikë importi apo eksporti , në doganat që janë të pajisura me kompjuter të bëhet në çdo rast krahasimi i NIPT-ja të paraqitur nga subjekti me NIPT e hedhur në kompjuterin e doganës. Në doganat e tjera, të bëhet verifikimi me listën e tatimpaguesve, që DPT u dërgon këtyre degëve. Në raste paqartësie, të krijohen lidhje direkte me DPT dhe DPD.

16. Amballazhet qarkulluese

Shitja e amballazheve qarkulluese që, faturohen bashkë me mallin është furnizim i tatueshëm dhe mbi to llogaritet TVSH. Për sasinë e amballazheve që do të kthehen, kthyesi nëse është person i tatueshëm për TVSH-në, detyrohet të bëjë një faturë tatimorë me TVSH. Nëse personi që ka blerë mallrat së bashku me amballazhin nuk është person i tatueshëm për TVSH, atëherë shitësi lëshon për veten e tij një faturë përmbledhëse tatimore me TVSH, e cila plotësohet në bazë të të dhënave të faturave të thjeshta (jo tatimore por me identitete të sakta dhe kodin fiskal përkatës) që u janë lëshuar atyre nga kthyesit e amballazhit qarkullues.

17. Kreditimi i tatimit

Përmbajtja

TVSH e kredituesshme (i zbritshëm) është shuma e TVSH që, personi i tatueshëm paguan në momentin që ai blen mallra apo shërbime brenda vendit, si dhe shuma e TVSH-së që ai ka paguar për importet e bëra, me kushtin që, këto furnizime t`i shërbejnë vetëm furnizimeve të tatueshme që do të

bëjë ky person i tatueshëm.

Nëse furnizimet e marra ose importet e bëra i shërbejnë furnizimeve të përjashtuara që mund të bëjë personi i tatueshëm, nuk lejohet kreditimi i TVSH se paguar në lidhje me furnizimet e marra për këto qëllime.

Kur furnizimet që merr një person i tatueshëm, qoftë duke blerë brenda vendit qoftë duke importuar, nuk janë të destinuara për ushtrimin e një veprimtarie ekonomike, sipas nenit 17 "Veprimtaria ekonomike", ai nuk ka të drejtë të kreditojë (zbresë) TVSH e paguar për këto blerje ose importe.

Nëse personi i tatueshëm i përdor furnizimet e marra ose importet e bëra edhe për qëllime të furnizimeve të tatueshme edhe për qëllime të furnizimeve të perjashtuara njëkohësisht, atëherë kreditimi i tatimit të paguar do të bëhet përpjestimisht sipas paragrafit 11.1 të po këtij Udhëzimi.

Forma

Kreditimi i TVSH-së paguar në blerje do të kërkohet mbi bazen e faturës tatimore origjinale të leshuara sipas nenit 36. Pa këtë faturë nuk mund të zbritet TVSH e paguar në blerje.

Për të kredituar TVSH e paguar në import tatimpaguesit duhet të zotërojnë deklaratën doganore origjinale të importit.

Koha

Kreditimi i tatimit për një periudhë tatimore është totali i TVSh i zbatuar në lidhje me:

a) të gjitha furnizimet e tatueshme të bëra për personin e tatueshëm gjatë kësaj periudhe tatimore nga persona të tjerë të tatueshëm.

b) të gjitha importet e mallrave të bëra nga personi i tatueshëm gjatë kësaj periudhe tatimore.

Periudha tatimore, sipas nenit 38, është muaji kalendarik. TVSH e hyrjeve nuk mund të zbritet përpara periudhes të cilës i përket. TVSH e hyrjeve mund të paraqitet si e kredituеshme vetëm brenda 12 periudhave tatimore, pas kësaj periudhe tatimpaguesi nuk ka të drejtë të kreditojë më (pas kësaj regjistrohet si blerje me TVSH jo të zbritëshme). TVSH-ja e hyrjeve regjistrohet në periudhën tatimore në të cilën po kërkohet kreditimi. Kreditimi i TVSH së hyrjeve jo në periudhën përkatësë dënohet sipas paragrafit 2 të pikës 21.6 të këtij udhëzimi.

Kreditimi në ratet e eksporteve

Në rastet kur eksportuesit zotërojnë Deklaratën (shqiptare) Doganore të Eksportit (DDE), origjinale ose në mungesë të saj fotokopje të legalizuar nga organet doganore, bazuar në ligjin " Për TVSH" , neni 33, kanë të drejtë të kreditojnë TVSH-në e paguar në blerjet që i shërbejnë eksporteve. Në këto raste, organet tatimore njohin si te zbritëshme TVSH e paguar në blerjet e bëra në funksion të eksporteve të kryera ose për tu kryer (fatura tatimore origjinale të kontrolluara nga organet tatimore).

18. Kreditimi i pjesshëm i tatimit

Në mbështetje të nenit 33 pika 4, nëqoftëse nje furnizim malli apo shërbimi përdoret pjesërisht për qëllime të furnizimeve të tatueshme të bëra ose për t'u bërë dhe pjesërisht për furnizime të përjashtuara, lejohet vetëm një pjesë e kreditimit të tatimit. Llogaritja e kreditimit të pjesshëm bëhet në bazë të përqindjes të kreditimit

18.1.1 Përqindja e kreditimit të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar.

Kjo përqindje do të llogaritet si raport i shumës pa përfshirë tvsh të furnizimeve të tatueshme dhe eksporteve në numërues me qarkullimin gjithsej pa përfshirë tvsh në emërues

Përqindja e kreditimit = qarkullimi i tatuesh + eksporte qarkullimi i tatuesh + eksporte + furniz. të përjashtuara

Llogariten dy përqindje kreditimi:

1. përqindja fillestare dhe

2. përqindja përfundimtare.

18.1.2 Periudha që duhet të merret për llogaritjen e përqindjes të kreditimit

Periudha që duhet të merret për llogaritjen e përqindjes fillestare të kreditimit të tatimit është viti i mëparshëm kalendarik. Nëqoftëse personi është në vitin e parë të regjistrimit, ai duhet të bejë një vlerësim të përqindjes me gjykimin e tij Po kështu per vitin e pare të vënies në zbatim të tvsh kjo përqindje përcaktohej nga vetë personi.

Periudha që merret për bazë në llogaritjen e përqindjes përfundimtare të kreditimit është viti kalendarik në të cilin është bërë blerja (furnizimi i mallit apo shërbimit).

Veprimet për llogaritjen e përqindjes të kreditimit dhe saktësimi i TVSH për t'u kredituar duhet të pasqyrohen në librin e blerjeve në periudhën kur bëhen llogaritjet.

18.1.3 Rregullimi përfundimtar

Në janar të vitit pasardhës kalendarik, personi i tatueshëm duhet të rillogarisë përqindjen përfundimtare të kreditimit të tvsh që i takon furnizimeve të tatueshme, sipas qarkullimit të realizuar në fakt.

Rregullimi përfundimtar do të bëhet nëqoftëse përqindja përfundimtare e kreditimit ndryshon nga përqindja fillestare e kreditimit të zbatuar gjatë vitit me më shume se 20%.

Nëqoftëse ndryshimi nuk kalon 20%, atëherë kreditimi fillestar nuk ndryshon.

Psh. në gjashtëmujorin e dytë 1996, (qysh nga data e zbatimit të TVSH), qarkullimi gjithsej pa tvsh është 5 milionë lekë, nga i cili:

- furnizime të tatueshme 2,5 milione lekë dhe
- furnizime të përjashtuara 2,5 milione lekë.

Përqindja e kreditimit të tatimit është:

2,5 milione = 50%

5 milione

Në 1997 qarkullimi gjithsej pa tvsh është 7000000 lekë nga i cili

- furnizime të tatueshme 2 milion lekë
- furnizime të përjashtuara 5 milionë lekë

Përqindja e kreditimit të tatimit është:

2 milione = 28.5%

7 milione

Në mars 1997 blihet një banak me një vlerë 10 mijë lekë. TVSH i paguar është 1250 lekë. Në këtë kohe personi i tatueshëm mund të llogaritë vetëm përqindjen fillestare të kreditimit atë të vitit 1996. Prandaj kreditimi i pjesshëm i tatimit do të llogaritet me përqindjen fillestare të kreditimit.

125O x 50%=625 lekë

Në janar 1998 do të bëhet rregullimi përfundimtar i kreditimit të pjesshëm të kërkuar sepse përqindja fillestare me të cilën është llogaritur kreditimi i pjesshëm i tatimit ndryshon nga përqindja përfundimtare e vitit 1997 me më shumë se 20%.

Kreditimi përfundimtar i TVSH-së 125O x 28.5% = 356 lekë

Kreditimi fillestar i tvsh 625 lekë

Rregullimi në minus 625 - 356 = 269 lekë

Veprimet për rregullimin përfundimtar të kreditimit pasqyrohen në librin e blerjeve në janar të vitit pasardhes kalendarik dhe raportohen në deklaratën e këtij muaji.

Në deklaratën e muajit janar 1998 kreditimi i tvsh-së duhet të pakësohet me 269 lekë.

18.1.4 Aktivet e qëndrueshme

Për aktivet e qëndrueshme rregullimi i kreditimit të pjesshëm do të bëhet me 2 mënyra.

Mënyra e parë është ajo e përshkruar në paragrafin e mësipërm për furnizimet e zakonshme të mallrave dhe shërbimeve.

Mënyra e dytë do të përdoret vetëm në rastet kur ëmimi i aktivit të qëndrueshëm është më i madh se 1,000,000 lekë (pa TVSH) dhe ndryshimi i përqindjes fillestare të kreditimit me përqindjen përfundimtare është me i madh se 20 %. Kjo mënyrë mban parasysh afatin e amortizimit të aktiveve të qëndrueshme. Në këto raste, vetëm për qëllime të tvsh periudha e amortizimit të aktivit të qëndrueshëm do të merret 5 vjet.

P. sh. përqindja e kreditimit të tatimit për vitin 1996 është 60%. Në mars të vitit 1997 blihet një aktiv i qëndrueshëm me një vleftë pa tvsh prej 2 milione lekë. TVSH i paguar për aktivin e qëndrueshëm 250 mije lekë kreditimi i pjesshëm me përqindjen fillestare:

250 mijë x 60% = 150 mijë lekë.

Përqindja e kreditimit të tvsh-së për vitin 1997 është 30%.

Kreditimi përfundimtar i tvsh- së është 250 mijë x 30% = 75 mijë lekë.

Kreditimi fillestar i TVSH është 150 mijë lekë.

Rregullimi i kreditimit në minus = 150 mijë - 75 mijë = 75 mijë lekë.

Ky rregullim do të bëhet në deklaratën e janarit 1998.

Përqindja kreditimit për vitin 1998 është 55%.

Ndryshimi i përqindjes të kreditimit të vitit 1998 me përqindjen e kreditimit të vitit 1997 është më i madh se 20%.

Ndryshimi është:

55% - 30%=25%

Rregullimi i kreditimit në plus llogaritet

(kreditimi përfundimtar x koeficientin e amortizimit vjetor) x ndryshimi i përqindjes të kreditimit të vitit 1998 nga përqindja e kreditimit të vitit 1997

(75 000 x 1/5) x 25% = 3750 lekë

Ky rregullim do të bëhet në deklaratën e janarit 1999.

Përqindja e kreditimit për vitin 1999 është 40%. Ndryshimi i saj me përqindjen e vitit 1998 nuk i kalon 20%. (40% - 25%) = 15%

Rregullimi i kreditimit = 0

Përqindja e kreditimit për vitin 2000 është 42%.

Rregullimi i kreditimit = 0

Përqindja e kreditimit për vitin 2001 është 60%.

Rregullimi i kreditimit = 0

Rregullimi i fundit i kreditimit është 3750 leke.

18.1.5 Ndryshimet përdorimit aktiveve qëndrueshme.

Nëqoftëse aktivet e qëndrueshme të përdorura për veprimtari të tatueshme ose për eksporte përdoren më vonë për veprimtari private, i jepen një veprimtarie të përjashtuar ose shiten dhe shitja nuk është e tatueshme, rregullimi i kreditimit fillestar të marre do të bëhet vetëm nëqoftese aktivi kapital ndryshon përdorimin brenda 5 vjetëve nga data e blerjes ose e përfitimit dhe nëqoftëse çmimi i aktivit i tejkalon 1 milion leke pa tvsh. Rregullimi bëhet duke përdorur koeficientin e amortizimit vjetor që merret 1/5. Viti kalendarik i papërfunduar do të merret si vit i plotë. Veprimet e saktësimit të kreditimit fillestar duhet të pasqyrohen në librin e blerjeve.

Psh. një firmë blen në gusht 1996 një aktiv të qëndrueshëm me një vlerë 2 milione lekë. Kreditimi fillestar është 400 mijë lekë.

Në vitin 1998 kjo firmë e ndalon veprimtarinë e saj ekonomike dhe e mban aktivin e qëndrueshëm për përdorim privat.

Rregullimi i kreditimit do të bëhet duke mbajtur parasysh 2 vjetët e mbetur nga të pesë vitet e amortizimit total të tij në të cilat ky aktiv i qëndrueshëm nuk do të përdoret për veprimtari ekonomike.

400 mije x 2/5 = 160 mijë lekë.

Të gjitha këto rregullime duhet të përshkruhen qartë në librin e blerjeve dhe të paraqiten në deklaratën tatimore.

18.1.6 Furnizimet të cilët përdoren edhe në veprimtarinë ekonomike edhe në veprimtari jo ekonomike psh për qellime private.

Në këto raste do të lejohet kreditimi i një pjesë të tatimit të paguar në blerje, nëse personi ka dokumenta ku pasqyrohet saktë pjesa e shpenzimeve që është e lidhur me veprimtarinë ekonomike.

18. 2 Llojet e furnizimeve të tatueshme dhe importimeve për të cilat nuk lejohet kreditimi

Në mbështetje të nenit 33 pika 5 kreditimi i tatimit nuk lejohet për:

1) të gjitha llojet e shpenzimeve të karburantit përveç:

- Kur qëllimi i veprimtarisë ekonomike është blerja e karburantit me qëllim për ta shitur atë;
- me autorizim me shkrim nga Drejtori i Pergjithshem i Tatimeve, kur karburanti i domosdoshëm për të ushtruar veprimtari industriale, zë një vend të konsiderueshëm në shpenzimet e bëra nga personi i tatueshëm.

2) Shpenzimet për udhëtime e dieta, strehimin në hotele dhe veprimtari çlodhese gjatë ushtrimit të veprimtarisë ekonomike.

3) Shpenzimet për autovetura përveç:

- kur qëllimi i veprimtarisë ekonomike është blerja e autoveturave vetëm me qëllim për ti shitur ato;
- kur përdorimi i veturave, është i vetmi qëllim i veprimtarisë ekonomike (psh dhënia me qira, sherbimi i taksive, ambulancave).

4) të gjitha sherbimet në lidhje me shpenzimet e përmendura në paragrafët (a), (b), (c)

19. Rimbursimet

Në zbatim të nenit 50 të Ligjit, personi i tatueshëm ka të drejtë të kërkojë rimbursimin e teprices kreditore të TVSH, kur ka mbartur një shumë kreditimi tatimor gjatë 6 muajve radhazi dhe kur kjo tepricë është më e madhe se 400,000 lekë.

Kur tatimpaguesi plotëson kushtet e mësipërme, ai plotëson formularin "Kërkesë për

Rimbursim" dhe e dërgon atë në zyrën e TVSH së rrethit. Zyra e TVSH, është e detyruar të verifikojë në vend saktësinë e shumës së rimbursimit të kërkuar dhe e miraton atë brenda 30 ditësh nga data e paraqitjes së kërkesës për rimbursim. Zyra e TVSH-së rrethit harton në dy kopje listën e rimbursimeve të cilën ia dërgon degës përkatëse të Bankës përkatëse. Kësaj listë të nënshkruar nga përgjegjësi i zyrës së TVSH i bashkëngjiten urdhër xhirimet përkatëse për çdo rast rimbursimi të miratuar dhe të përfshirë në listë. Urdhër xhirimet do të nënshkruhen nga kryetari i degës së tatimeve të rrethit.

Rimbursimet do të kryhen vetëm nga dega e Bankës përkatëse të rrethit, ku personi i tatueshëm është i regjistruar për TVSH. Pasi të jetë bërë rimbursimi, njera kopje e listës së rimbursimeve do ti kthehet degës së tatimeve. Çdo rimbursim përmban datën e kryerjes dhe nënshkruhet nga nëpunësi i degës së bankës.

Në zbatim të Dekretit të Presidentit Nr. 1582, datë 15.08.1996 për rastet kur në marëveshjet financiare të ratifikuara në Kuvend ose të miratuara nga Qeveria në formën e granteve parashikohet mospërdorim i burimeve financiare të huaja për të paguar taksa e tatime, duke përfshirë tatimin mbi vlerën e shtuar, tatimi i paguar do t'u rimbursohet financuesve të huaj nga administrata tatimore brenda 45 ditëve.

Procedurat e rimbursimit të TVSH së paguar si më lart do të jenë si më poshtë:

19.1. Kur TVSH paguhet direkt nga donatori

Kur TVSH paguhet direkt nga njësia zbatuese e donatorit apo e projektit në Shqipëri si për blerjet brenda vendit ashtu dhe për importet, njësia paraqet në zyrën e TVSH-së së rrethit përkatës (ku ka qendrën njësia zbatuese e projektit) këtë dokumentacion:

- Kërkesën për rimbursim ku theksohet shuma e rimbursimit që kërkohet, veprimtaria e kryer, arsyet për rimbursim, etj.
- Kopjen e noterizuar në gjuhën shqipe të marRëveshjes së ratifikuar në Kuvend ose të Marrëveshjes së miratuar nga Qeveria. Marrëveshja duhet të përmbajë emërtimin e projektit apo të projekteve, shumën totale për secilin prej tyre, shumën e mbetur nga 1 korriku e më pas, afatin kohor të fillimit e të përfundimit të projektit. Kopja e marrëveshjes shoqërohet edhe me listën (emrin dhe mbiemrin) e përfaqësuesve zyrtar të çdo projekti.
- Deklaratën mujore të TVSH, teprica kreditore e të cilës (kutia 22) duhet të jetë e barabartë me shumën e TVSH që kërkohet të rimbursohet.
- Faturat origjinale të blerjes (në rastin e blerjeve brenda vendit) dhe deklaratat origjinale doganore (për rastet e importeve). Si faturat ashtu dhe deklaratat doganore të importit duhet të përmbajnë në mënyrë shumë të dukshme shënimin: "Blerja/importi bëhet ne kuadrin e marrëveshjes së ratifikuar në Kuvend ose të miratuar nga Qeveria me Nr. --, datë __/ __/ 199_ dhe për qëllimet e përcaktuara në këtë marëveshje". Ky shënim do të bëhet nga përfaqësuesi zyrtar i njësisë së zbatimit të projektit i njohur nga zyra e TVSH (në bazë të listës së mësipërme) i cili veç kësaj duhet të shënojë në faturë edhe emrin, mbiemrin dhe nënshkrimin e tij.

19.2.Në rastet kur TVSH paguhet nga sipërmarrësit e punimeve për zbatimin e projekteve

Kryerja e punimeve për zbatimin e projekteve do të ngarkohet kurdoherë me TVSH, e cila në çdo rast do të paguhet nga shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit. Por kjo TVSH do ti jepet atij (përkundrejt paraqitjes së situacionit me TVSH) ose nga donatori i huaj (kur ky pranon një gjë të tillë) ose nga burime të brendshme (kur donatori nuk pranon).

a. Kur donatori pranon të financojë edhe TVSH.

Në këtë rast shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit është e detyruar të aplikojë TVSH mbi vlerën e situacionit të punimeve. Nga kjo TVSH të zbresë TVSH-në e paguar në blerjet që bën shoqëria dhe diferenca përfaqëson TVSH e pagueshëm nga kjo shoqëri.

- Kopjen origjinale të situacionit të punimeve shoqëria sipërmarrëse e punimeve është e detyruar t'ia paraqesë njësisë zbatuese të projektit. Kjo e fundit (njësia zbatuese e projektit) paraqet në zyrën e TVSH-se së rrethit përkatës (ku ka qendrën njësia zbatuese e projektit) këtë dokumentacion:
- Kërkesën për rimbursim ku theksohet shuma e rimbursimit që kërkohet, veprimtaria e kryer, arsyet për rimbursim, etj.
- Kopjen e noterizuar në gjuhën shqipe të marëveshjes së ratifikuar në parlament ose të marëveshjes së miratuar nga qeveria. Marrëveshja duhet të përmbajë emërtimin e projektit apo të projekteve, shumën totale për secilin prej tyre, shumën e mbetur nga 1 korriku e më pas, afatin kohor të fillimit e të përfundimit të projektit. Kopja e marrëveshjes shoqërohet edhe me listën (emrin dhe mbiemrin) e përfaqësuesve zyrtar të çdo projekti.

- Deklaratën mujore të TVSH, teprica kreditore e së cilës (kutia 22) duhet të jetë e barabartë me shumën e TVSH që kërkohet të rimbursohet.

- Kopjen origjinale të situacionit të punimeve e cila duhet të përmbajë në mënyrë shumë të dukshme shënimin : "Situacioni është hartuar në kuadrin e marëveshjes së ratifikuar në Kuvendin Popullor ose të miratuar nga Qeveria me Nr. __, datë __/__/199_ dhe për qëllimet e përcaktuara në këte marëveshje". Ky shënim do të bëhet nga përfaqësuesi zyrtar i njësisë së zbatimit të projektit i njohur nga zyra e TVSH (në bazë të listës së mësipërme) i cili veç kësaj duhet të shënojë në faturë edhe emrin, mbiemrin dhe nënshkrimin e tij.

b. Kur donatori nuk pranon financimin e TVSH.

Në rastet kur donatori nuk pranon të financojë pagimin e TVSH, do të veprohet në përputhje me Vendimin e Këshillit të Ministrave Nr. 509, datë 12.08.1996. Në bazë të këtij Vendimi TVSH do të financohet nga përfituesi apo investitori vendas i projektit dhe do të paguhet nga shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit.

19.3 Rimbursimi i eksportuesve

Për qëllime të përfitimit të rimbursimit sipas nenit 50, paragrafi 4, do të quhen eksportues ajo kategori tatimpaguesish që :

a) eksporton sipas kuptimit të nenit 181 dhe 182 të Kodit Doganor.

b) vlera e eksporteve të bëra në një muaj përbën më shumë se 50% të vlerës totale të shitjeve duke përfshirë eksportet.

Teprica kreditore, që do të kërkohet si e rimbursueshme , duhet të plotësoje dy kushte në të njëjtën kohë:

a) të llogaritet si produkt i koeficientit N me totalin e TVSH të paguar në blerje, ku N te jetë më i madh se 50% .

N = Vlera totale e eksporteve të një muaji

Vlera totale e shitjeve të një muaji (përfshirë eksportet,por jo vlerën e faturave të bëra nën skemën e pagesës së shtyrë)

a) të jetë më shumë se 400 000 lekë.

Rimbursimi në rastet e eksporteve

Në rastet e eksporteve, personi i tatueshëm që do të kërkojë rimbursimin duhet t`i paraqesë organeve tatimore deklaratën doganore origjinale të importit në vendin pritës të mallit. Në mungesë të saj mund të paraqesin kopjen e deklarates të konfirmuar nga autoritetet doganore të vendit importues ose të noteruara atje.

Rimbursimi i tepricës kreditore të subjekteve eksportues, nëse këto të fundit nuk paraqesin dokumentacionin e përshkruar në këtë paragraf, nuk mund te bëhet.

20.Interesat

Kur një person i tatueshëm nuk paguan shumën e plotë të TVSH të detyrueshëm brenda datës të përcaktuar në ligj, detyrohet të paguajë interesa mbi shumën e TVSH të papaguar nga

data në të cilën pagesa ka qenë e detyrueshme deri në datën në të cilën ajo kryhet.

Interesi për mospagimin e tvsh brenda datës të detyrueshme llogaritet 5% për muajin e parë apo një pjesë të tij dhe 2 % për muajt pasardhës ose pjesë të tyre bazuar në tatimin e papaguar në datën që interesi llogaritet. Por interesi minimal i zbatuar do të jetë 10% e tatimit të papaguar.

Interesi zbatohet automatikisht dhe nuk hiqet nga asnjë autoritet.

Në zbatim të ligjit Nr.8714 dt.15.12.2000, kur :

a. Organet tatimore bëjnë një rimbursim të TVSH-së për një personsi pasojë e rishqyrtimit ose ankimit në bazë të nenit 52, ato paguajnë interesa sipas përqindjeve të përcaktuara në nenin 49, vetëm kur rimbursimi bëhet më vonë se një vit pas datës kur personi ka paguar TVSH, dhe këto interesa llogariten qysh nga data kur vendimi gjyqësor ka marrë formën e prerë e deri në datën e rimbursimit.

b. Organet tatimore nuk bëjnë rimbursimin e TVSH-së kategorisë së eksportuesve të përcaktuar në VKM 49 dt.26.01.2001, brenda 30 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës, ato paguajnë interesa për shumën e rimbursimit, sipas përqindjeve të përcaktuara në nenin 49 të Ligjit 7928 " Për TVSH".

21. Dënimet

21.1Mosregjistrimi

1) Kur një person i tatueshëm nuk është regjistruar dhe nëqoftëse ai nuk kërkon të regjistrohet

brenda 10 të ditëve , detyrohet paguajë një gjobë prej 100,000 lekë.

2) Organet tatimore regjistrojnë nga zyra këtë kategori personash të tatueshëm.

3) Kryetari i deges së tatimeve ka të drejtë që, nëqoftëse personi i tatueshëm nuk reagon ndaj regjistrimit, duke deklaruar dhe paguar,

- të vendosë sekuestro mbi mallra, materiale dhe aktive të tjera të përdorura për veprimtarinë ekonomike,
- të urdhërojë mbylljen e njësisë, dyqanit, magazinës,
- të publikojë emrin e personit të tatueshëm dhe shkeljen që ai ka kryer.

3) Kryetari i degës së tatimeve ka të drejtë të urdhërojë forcat e Policisë Tatimore të detyrojnë zbatimin e masave të parashikuara në paragrafin 2).

4) Kur një person i tatueshëm jep të dhëna të gabuara gjatë regjistrimit, nuk njofton ndryshimet apo nuk kërkon të çregjistrohet detyrohet të paguajë një gjobë prej 50,000 lekë.

21.2 Shkeljet në lidhje me faturën tatimore

1) Kur një person i tatueshëm konstatohet se nuk ka lëshuar faturë tatimore, ai është i dëtyruar të lëshojë menjëherë faturë të rregullt tatimore si dhe të paguajë përveç shumës së TVSH që lidhet me atë furnizim edhe një dënim të barabartë me shumën e kësaj TVSH-je.

2) Një person, i cili lëshon një faturë pa informacionin e plotë të parashikuar në ligjin për TVSH, që nuk vendos NIPT-in e vërtetë të blerësit dhe identitetet e sakta të tij, që zbaton tvsh në një furnizim në një kohë që ky person nuk është i regjistruar për TVSH, detyrohet të paguajë një dënim të barabartë me shumën e TVSH të zbatuar në atë furnizim, përveç tvsh të zbatuar në atë furnizim.

3) Kryetari i degës së tatimeve, nëqoftëse personi i tatueshëm nuk Iëshon faturë tatimore më shume së nje herë apo personi lëshon më shumë se një herë faturë tatimore pa qenë i regjistruar ka te drejtë:

- të vendosë sekuestro mbi mallra, materiale apo ndonjë aktiv tjetër që përdoret në veprimtarinë ekonomike;
- të urdhërojë mbylljen e dyqaneve apo magazinave;
- të publikojë emrin e personit të tatueshëm dhe shkeljen e tij.

4) Kryetari i Degës së Tatimeve ka të drejtë të urdhërojë forcat e policisë tatimore që të detyrojnë zbatimin e dispozitave të parashikuara në paragrafin(3).

5) Kur një person i tatueshëm nuk lëshon një faturë në formën e parashikuar në ligjin për TVSH dhe në udhëzimin në zbatim të tij, ai detyrohet të lëshojë menjëherë faturën e rregullt si dhe të paguajë përveç TVSH që duhej zbatuar për atë furnizim edhe një dënim të barabartë me shumën kësaj TVSH-je.

21.3. Deklarimi

1. Kur një person i tatueshëm nuk bën deklarimin brenda 15 ditëve nga data ligjore apo deklaron jo në formën e parashikuar nga Ligji për TVSH, detyrohet të paguajë një dënim prej 20% të tatimit për t'u paguar por jo më pak se 10000 lekë.

2. Kur një person i tatueshëm nuk bën deklarimin brenda 30 ditëve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një dënim në masen 50% të tatimit të detyrueshëm, por jo më pak se 25000 lekë.

21.4 Gjoba për pagesë të vonuar

1. Kur një person i tatueshëm nuk paguan TVSH e detyrueshëm brenda 15 diteve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një gjobë në masen 20% të tatimit të detyrueshëm të papaguar, përveç interesit.

2. Kur një person i tatueshëm nuk paguan brenda 30 ditëve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një gjobë në masën 50% të tatimit të papaguar, përveç interesit.

Nëqoftëse personi i tatueshëm bën dy shkelje njëkohësisht, edhe mosparaqitje të deklaratës edhe mospagesë të tatimit zbatohet vetëm dënimi i vendosur për deklarimin.

21.5 Deklarimet fallco

Kur tvsh i treguar si i pagueshëm në një deklaratë është më pak se sa tvs-ja që duhet të ishte treguar si i tillë dhe kjo konsiderohet fshehje me dashje, zbatohet një dënim në masën 50% të diferencës të padeklaruar.

21.6 Dënime të tjera

1. Kur një person i tatueshëm nuk mban regjistrimet në formën dhe mënyrën e parashikuar në ligj dhe udhëzimin në zbatim të tij, nuk jep regjistrimet që i kërkohen, apo nuk jep informacionin e

detyrueshëm, detyrohet të paguajë një gjobë prej 50000 lekë.

2. Kur një person nuk deklaron si të kreditueshme në periudhën përkatëse TVSH në hyrje, dënohet në masën 10% të kësaj TVSH .

3. Kur një person i tatueshëm nuk lejon hyrjen dhe inspektimin nga ana e organeve tatimore, apo kur një person direkt apo indirekt, vetë ose nëpërmjet një personi tietër pengon ose përpiqet të pengojë veprimet e organeve tatimore sic parashikohen në ligj dhe udhëzimin e tij detyrohet të paguajë një gjobë deri në 1,000,000 lekë të vendosur nga Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

22. Veprimet për mbledhjen e tatimit

TVSH e pagueshme, duhet paguar brenda 30 ditëve nga data e bërjes së njoftim vlerësimit tatimor, nga organet tatimore.

Interesat dhe dënimet janë të detyrueshme për t`u paguar dhe mblidhen si TVSH –ja. Organet tatimore ndërmarrin veprimet e nxjerrjes me forcë të TVSH se detyrueshme së bashku me interesat dhe gjobat. Për këtë zbatojnë dispozitat e nenit 54 të Ligjit "Për TVSH", paragrafin 2(a,b).

Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve urdhëron forcat e

Policisë Tatimore për zbatimin e këtij neni.

23. Ankimimi

1) Çdo person ka të drejtë të ankojë rezultatet e vlerësimit tatimor të bërë nga organet tatimore sipas nenit 41.

2) Shkalla e parë e ankimit (administrative) është në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve.

3) Shkalla e dytë e ankimit është në Gjykatë.

4) Personi që ankohet në DPT, duhet të plotësojë njëkohësisht 2 kushte:

- të ankohet brenda 30 ditëve nga data e bërjes së vlerësimit
- të paguajë brenda 30 diteve nga data e bërjes së vlerësimit

detyrimin e TVSH (pa interesa dhe gjoba) .

5) Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve ka të drejtë të heqë tërësisht ose pjesërisht dënimet, përveç interesave, nëse personi i tatueshëm ka:

- paguar TVSH e detyrueshme, sipas nenit 41 dhe 42,
- rregulluar gjendjen për të cilën i është dhënë dënimi dhe,
- ka plotësuar kërkesat e ligjit "Për tatimin mbi vlerën e shtuar" dhe të udhëzimit në zbatim të tij.

24. Çdo udhëzim tjetër që bie ndesh me këtë udhëzim, shfuqizohet.

MINISTRI

Anastas Angjeli